

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 241/07-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., a. s., Ž., zastúpenej advokátom Mgr. M. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline z 27. decembra 2006 v konaní vedenom pod sp. zn. 10 S 182/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., a. s., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2007 doručená sťažnosť spoločnosti S., a. s., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. M. B., B., označená ako „Sťažnosť“. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) z 27. decembra 2006 v konaní vedenom pod sp. zn. 10 S 182/2006.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Krajský súd v ŽILINE uznesením sp. zn. 10 S 182/2006 zo dňa 04. 12. 2006 rozhodol o návrhu sťažovateľa tak, že odložil vykonateľnosť Územného rozhodnutia Mesta Ž., Spoločného stavebného úradu na úseku územného konania a stavebného poriadku o umiestnení stavby A., v Ž., prípojky a prekládky inžinierskych sietí, dopravné napojenie č. C – 3856/2006-Db zo dňa 22. 05. 2006 v spojení s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Ž. č. 2006/00941/Dub zo dňa 02. 10. 2006.

Krajský súd v ŽILINE uznesením zo dňa 27. 12. 2006 rozhodol o návrhu Mesta Ž., Spoločného obecného úradu v Ž. a Krajského stavebného úradu v Ž. na zrušenie uznesenia Krajského súdu v ŽILINE (...) sp. zn. 10 S 182/2006 zo dňa 04. 12. 2006 tak, že ho zrušil.

Svoje rozhodnutie odporca odôvodnil v podstate tým, že pri vydávaní uznesenia o odložení vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí pochybil, preto vykonateľnosť rozhodnutia o umiestnení stavby údajne odložiť nemožno. Odporca súčasne zaujal stanovisko, že zákon č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) nevyklučuje taký postup súdu, že vydané uznesenie o odložení vykonateľnosti súd následne zruší.

Podľa nášho názoru je uznesenie súdu o zrušení uznesenia o odložení vykonateľnosti svojvoľné a arbitrárne, ktoré porušilo právo sťažovateľa na súdnu ochranu garantované čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). (...)

Porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces

K zrušeniu uznesenia o odložení vykonateľnosti:

Odporca založil svoje rozhodnutie o zrušení uznesenia o odložení vykonateľnosti na názore, že O. s. p. zrušenie uznesenia o odložení vykonateľnosti nevyklučuje. Tento názor je v zjavnom rozpore s § 170 ods. 1 O. s. p., pretože uznesenie o odložení vykonateľnosti uznesením upravujúcim priebeh konania nie je (§ 170 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 170 ods. 1 O. s. p. súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak nebolo treba doručovať, len čo bolo vyhotovené.

Viazanosť súdu uznesením znamená, že súd nemôže raz vydané uznesenie zmeniť, zrušiť alebo vydať rozhodnutie s iným obsahom (BUREŠ, J. a kol.: Občiansky súdny poriadok – komentár, 3. vydanie, C. H. BECK, 1997, str. 436, WINTEROVÁ, A. : Občiansky súdny poriadok, LINDE PRAHA, 2002, str. 235). Nakoľko § 170 ods. 1 O. s. p. neobsahuje žiadnu výnimku, súd nemôže raz vydané uznesenie zmeniť, zrušiť alebo vydať rozhodnutie s iným obsahom ani vtedy, ak dospeje k záveru, že pôvodne rozhodol nesprávne. Vychádzajúc z princípu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR), zmenu alebo zrušenie rozhodnutia súdu možno dosiahnuť zásadne len uplatnením opravných prostriedkov a za zákonom stanovených podmienok. V danom prípade zákon neupravoval voči uzneseniu o odložení vykonateľnosti žiadny opravný prostriedok, čo len podčiarkuje skutočnosť, že súd postupoval svojvoľne a arbitrárne. Zákon v danom prípade neumožňoval, aby bolo uznesenie o odložení vykonateľnosti preskúmané v rámci opravných prostriedkov, a už vôbec nie to, aby ho preskúmal sám súd, ktorý ho vydal.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, a vyplýva to priamo z odôvodnenia súdu, že svoje rozhodnutie nezaložil na žiadnom ustanovení platného a účinného právneho predpisu. Súd teda na vec nielenže neaplikoval platný a účinný právny predpis, čím došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru (II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02 a II. ÚS 249/04), ale konal priamo v rozpore s jasným znením platného a účinného právneho predpisu (§ 170 ods. 1 O. s. p.). Takýto prístup súdu je potrebné hodnotiť ako postup svojvoľný a arbitrárny, pretože je z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný a zároveň má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Súd sa výkladom a použitím § 170 ods. 1 O. s. p. vôbec nezaoberal, úplne ho opomenul. To však znamená, že rozhodol bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre svoj právny záver, a preto treba jeho rozhodnutie považovať za arbitrárne (I. ÚS 59/04). A výkon spravodlivosti arbitrárny byť nemôže.

K zásahu do právoplatného uznesenia:

Podľa § 167 ods. 1 O. s. p. ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzati návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania. (...)

Uznesenie o odložení vykonateľnosti, nakoľko proti nemu odvolanie nie je prípustné, nadobudlo právoplatnosť doručením. Zákon neumožňuje, aby súd otázku odloženia vykonateľnosti opätovne prejednával. Rovnako nepredpokladá ani uplatnenie žiadnych mimoriadnych opravných prostriedkov. Zrušením právoplatného rozhodnutia Krajský súd v ŽILINE zasiahol do právnej istoty vytvorenej právoplatným rozhodnutím súdu bez zákonného podkladu. Tým došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s princípom právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

Odopretie práva sťažovateľa vyjadriť sa k návrhu:

Odporca rozhodol o zrušení uznesenia o odložení vykonateľnosti na základe návrhu žalovaných v 1. a 2. rade, a to bez toho, aby mal sťažovateľ možnosť k tomuto návrhu sa vyjadriť. A to napriek tomu, že zrušenie uznesenia o odložení vykonateľnosti malo vo vzťahu k sťažovateľovi závažné právne dôsledky, pretože mu súd odňal ochranu, ktorú mu pred tým poskytol. Je súčasne zrejmé, že odporca z návrhu žalovaných vychádzal a v plnom rozsahu mu vyhovel.

Princíp kontradiktórnosti odvodený od princípu rovnosti (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR) a imanentný právu na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, v danom prípade vyžadoval, aby súd umožnil sťažovateľovi oboznámiť sa s návrhom, vyjadriť sa k nemu a zaujať stanovisko k právnym otázkam, ktoré boli rozhodujúce pre rozhodnutie súdu. V danom prípade nič nebránilo súdu, aby návrh predložil na vyjadrenie sťažovateľovi. (...)

Sumarizujúc vyššie uvedené, napadnutým uznesením teda došlo k porušeniu práv garantovaných čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, s čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR pretože:

1. Krajský súd v ŽILINE rozhodol zjavne svojvoľne a arbitrárne, pretože svoje rozhodnutie nezaložil na žiadnom ustanovení platného a účinného právneho predpisu, a naopak opomenul aplikovať jasné a zrozumiteľné zákonné ustanovenia relevantné v danej veci,

2. Krajský súd v ŽILINE rozhodol bez toho, aby sťažovateľovi umožnil vyjadriť sa k právnym otázkam, ktoré boli rozhodujúce pre rozhodnutie súdu.»

Sťažovateľka je ďalej toho názoru, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky na vydanie dočasného opatrenia a odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, a preto požiadala ústavný súd o vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým ústavný súd odloží vykonateľnosť označeného uznesenia krajského súdu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie, aby vydal dočasné opatrenie, ktorým odloží vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 10 S 182/2006 z 27. decembra 2006, a aby vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v ŽILINE porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR uznesením sp. zn. 10 S 182/2006 zo dňa 27. 12. 2006.

2. Uznesenie Krajského súdu v ŽILINE sp. zn. 10 S 182/2006 zo dňa 27. 12. 2006 sa zrušuje.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prerokovania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 10 S 182/2006 z 27. decembra 2006.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktoré štát zveril do právomoci orgánov súdnej moci (II. ÚS 26/96).

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov. Táto právomoc ústavného súdu nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprosesné princípy (II. ÚS 54/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktorým zrušil uznesenie o povolení odkladu vykonateľnosti rozhodnutia, okrem iného uviedol:

„Rozhodnutie, ktorého zrušenia sa správne orgány domáhajú, bolo vydané v zmysle vyššie uvedeného inštitútu odkladu vykonateľnosti správnych orgánov.

Zákonodarca v danom prípade nevyklučuje, aby sa po vydaní rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodnutí správnych orgánov, nemohol ďalší účastník preskúmovacieho konania podľa piatej časti, hlavy druhej O. s. p. domáhať zrušenia takéhoto odkladového rozhodnutia. (...)

Vzhľadom na nové tvrdenia správnych orgánov, ako i vedľajšieho účastníka na strane správnych orgánov, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či obchodnej spoločnosti S. vydaním príslušného územného rozhodnutia hrozí jeho okamžitým výkonom závažná ujma v zmysle ust. § 250c ods. 1 O. s. p.

Za účelom vyššie uvedeného skúmania, vzhľadom na tvrdenia správnych orgánov, oboznámil sa krajský súd i s obsahom spisového materiálu vedeného na tunajšom súde pod

sp. zn. 10 S 77/2006. Obdobne i v konaní vedenom pod sp. zn. 10 S 77/2006 je predmetom preskúvacieho konania rozhodnutie o umiestnení stavby vydané v územnom konaní totožným stavebným úradom, kde v odvolacom konaní tiež rozhodoval Krajský stavebný úrad v Ž. Krajský súd zistil, že návrhu žalobcov v rade 1) až 3) na odklad vykonateľnosti rozhodnutí správnych orgánov v uvedenej stavebnej veci súd nevyhovel, dôvodiac, že bezprostredne nehrozí výkon rozhodnutia (samotné začatie stavebných prác).“.

Z uznesenia krajského súdu vyplýva, že svojím predchádzajúcim rozhodnutím v tejto veci odložil vykonateľnosť, resp. povolil odklad vykonateľnosti Územného rozhodnutia Mesta Ž., Spoločný obecný úrad v Ž. na úseku územného konania a stavebného poriadku o umiestnení stavby A. z 22. mája 2006 v spojení s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Ž. z 2. októbra 2006 až do právoplatného skončenia konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 10 S 182/2006.

Správne orgány 1. a 2. stupňa potom spoločným návrhom žiadali toto rozhodnutie zrušiť ako, podľa nich, nezákonné poukazujúc na to, že sťažovateľke vydaním územného rozhodnutia o umiestnení stavby nehrozí okamžitým výkonom tohto rozhodnutia nijaká závažná ujma.

Podľa názoru ústavného súdu je uznesenie krajského súdu o zrušení uznesenia o povolení odkladu vykonateľnosti územného rozhodnutia správnych orgánov 1. a 2. stupňa pre neexistenciu hrozby závažnej ujmy ako dôvodu odloženia vykonateľnosti dostatočne odôvodnené, nie je svojvoľné či arbitrárne a jeho výklad a argumentácia nevybočujú zo znenia príslušných zákonných ustanovení (§ 250c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, druhá veta) tak, že by popierali ich význam a účel v kontexte ďalších ustanovení. Uvedené uznesenie má povahu predbežného čiastkového rozhodnutia viazaného na výsledok konečného rozhodnutia vo veci samej, ktoré za určitých okolností môže opätovne preskúmať už právoplatnú (resp. vykonateľnú) vec, pričom krajský súd ako príslušný súd dospel k nemu na základe postupu v medziach svojich právomocí, a preto ústavný súd nemá dôvod zasahovať do jeho výkladu. Krajský súd aplikáciou a výkladom relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku neodoprel sťažovateľke právo na súdnu a inú

právnou ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ani neporušil princíp rovnosti v spojitosti s princípom kontradiktórnosti podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s právnou istotou podľa čl. 1 ods. 1 ústavy; v súvislosti s rozhodnutím v ďalšom štádiu konania vo veci samej tieto práva sťažovateľky zostali zachované.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností sťažnosť sťažovateľky na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť a v nadväznosti na toto rozhodnutie sa už ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2007